

**НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЯ ЗА ТЕАТРАЛНО И ФИЛМОВО
ИЗКУСТВО „КРЪСТЬО САРАФОВ“**

Факултет „Екранни изкуства“

Катедра „Филмова и телевизионна режисура и анимация“

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Клавдия Камбурова

Югозападен университет „Н. Рилски“ Благоевград

За дисертационен труд

“ОСОБЕНОСТИ НА ЗВУКА В ТЕЛЕВИЗИОННИТЕ СЕРИАЛИ“

**За присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в
професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство.**

Докторант: Десислава Иванова Георгиева

Научен ръководител: Доц. Любомир Христов

Въпросите на звука са от онези области на теорията , които са или пренебрегвани, или за тях се говори малко. Те са обект на изследване, в голяма степен на докторанти и техните изследвания трудно достигат до по-широка аудитория. С развитието на новите технологии звукът заема все по-важно място, а зрителският интерес към тази област е много засилен.

С бума на стрийминг платформите, звуковата среда на телевизионните сериали се нарежда сред като основните компоненти на творческото изграждане и въздействие. Многоканалните и триизмерни звукови формати от киното започват да се използват и в производството на телевизионни сериали. Платформи като HBO Max³⁵⁶, Netflix³⁵⁷, Amazon Prime³⁵⁸, Disney+³⁵⁹ и Apple TV+³⁶⁰ постепенно интегрират излъчванията си със сърраунд 5.1 и Dolby Atmos звукови формати.

Именно за това, дисертацията на Десислава Георгиева е много актуална.

Научното изследване е структурирано в увод, три глави, заключение, библиографска справка.

Първата глава е посветена на историческото развитие на звук в киното и телевизията. Изведени са както тоническото развитие на звука, така и неговото творческо приложение, което го превръща във важен елемент от създаването на всяка аудио-визуална творба.

Тази част от дисертацията е ценна с това, че историческото развитие на звука е проследена в неговата цялост и задълбоченост, което го прави важна част от изследванията на Десислава Георгиева.

Авторката засяга и въпросът за спецификата на телевизионния звук, който за разлика от киното е съставна част от телевизионното предаване още от създаването на телевизията. Докторантката правилно отбелязва че звукът в киното и звукът в телевизията, освен в своя старт, се различават и в пътя, който извървяват през годините.

Въпреки, че телевизията използва елементи от филмовия език, развитието на звука има своите специфики. Част от проблемите на звука в телевизията се дължат и на трансляцията и на приемниците, които зрителите използват, както и от специфичната „домашна“ обстановка. Киносалонът е предназначен и оборудван за прожекция и в него зрителите са равнопоставени по отношение на въздействието на звука.

Навлизането на новите технологии дава възможност въпросите около тоническите проблеми на преноса, да останат на заден план и авторите да се съсредоточат върху въздействието и звуковата драматургия на този важен компонент.

Докторантката отеля внимание на зараждането на сериала, на неговите специфики, на новите начини на разпространение и на нарастващия зрителски интерес, както в световен мащаб, така и в България.

Във втората глава докторантката проследява техническото развитие на звука в телевизията, навлизането на новите технологии и тяхното отражение върху звука в телевизията. Особено важна е частта, в която се разглежда развитието на сериалите като художествен продукт. Те вече са нова форма – между телевизионните сериали и игралните филми, които се ползват с все по-нарастващ интерес от както от страна на творците, така и от страна на зрителите. Новият подход към производствата на сериали, възможностите за разпространения чрез различните стрийминг платформи и филмови канали, непрекъснатото навлизане на нови технологии, както за изображение, така и за звук създават една нова среда за телевизионните сериали.

Докторантката правилно отбелязан и навлизането на територията на телевизионните сериала както на известни творци от игралното кино, така и от известни актьори, които вече имат „свои„ сериали, което извежда телевизионните сериали на ново, качествено ниво.

Както отбелязва докторантката /стр. 77/ „Това е ключов момент в постепенното размиване на границите между кино и телевизия, на което сме свидетели в последните над 20 години“ Това неминуемо води до завишени изисквания към звука – както технически, така и художествено.

Особености на работата по звука в телевизионните сериали е пряко свързано с типа сериал, с неговата постановъчна трудност, както и с финансирането.

Завишените очаквания на зрителя, вече не се изчерпват само със сюжета и актьорите, но засягат и работата с ефектите, музиката, баланса на звуковите фонограми.

В третата глава са анализирани знакови сериали от различни жанрове и производствени специфики. Основният акцент при анализите е поставен на развитието на средствата, при изграждането на звуковият дизайн на сериала.

„Подборът е направен на базата на добра оценка от специализираната критика; зрителски успех и популярност; актуалност, независимо от дистанцията на времето; признание за качествата на фонограмата от страна на специалисти в полето на звука от журита на престижни телевизионни награди и зрителска аудитория“

Анализирани са с оглед на спецификите сериала на работата със звука при различните типове сериали.

Анализите са задълбочени, като е отделено място не само на съдържанието и жанра, но и на начина на записване на звука на терен, обработката, използването на авторска музика или музикално оформление, звуковия баланс

Звукът има силата да трансформира изживяването от това как се наслаждаваме на това, което виждаме. Звуковото решение вдъхва живот на съдържанието, като предизвиква емоции, допълва това, което е на екрана и понякога предугажда какво предстои. Тази слухова функция добавя дълбочина и текстура към разказа, подобрявайки връзката между зрителя и сюжета, който вижда на своя телевизор.

Приемам приносите на докторантка, и смятам че работата ѝ е задълбочена, аналитична и показва задълбочени познания в областта на звука и неговото приложение.

Гласувам с „да“ за присъждането на образователната и научна степен „Доктор“ на Десислава Георгиева

12.03.2024 София

доц. д-р Клавдия Камбурова